

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030”</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Kancelaria Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Prof. Piotr Gliński, Wiceprezes Rady Ministrów, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Pan Wojciech Kaczmarczyk, Sekretarz Komitetu do spraw Pożytku Publicznego email: Wojciech.Kaczmarczyk@kprm.gov.pl tel. 22 694 75 29</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>13.08.2020 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Art. 23 ust. 2 ustawy z dnia z dnia 15 września 2017 r o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1813, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac:</p> <p>ID89</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Strategicznym celem rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 (dalej jako Program NOWEFIO) jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Stanowi on kontynuację oferty programowej skierowanej do sektora organizacji pozarządowych, po pozytywnych doświadczeniach wynikających z realizacji Rządowego Programu – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich w latach 2005–2007, *Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2008* realizowanego z rezerwy celowej budżetu państwa, *Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2009–2013* oraz *Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020*.

Diagnoza kondycji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce oraz sytuacji w sektorze organizacji pozarządowych, a także ocena szacunkowa (ewaluacja *ex-ante*) Programu potwierdzają konieczność programowego i finansowego wyodrębnienia działań na rzecz rozwoju inicjatyw obywatelskich w postaci programu wspierającego aktywizację i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Aktualne dane GUS świadczą o kurczącej się bazie członkowskiej organizacji pozarządowych (na przestrzeni lat 2010 – 2018 zmniejszyła się o 12,8%, tj. o 1,3 mln osób) – a potencjał ludzki jest kluczowym zasobem III sektora. Polacy niechętnie włączają się w formalne i zorganizowane działania na rzecz społeczności – dość rzadko działają społecznie w ogóle.

Mimo pozytywnych przemian związanych z powołaniem do życia Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego i zarządzanymi przez Instytut programami wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego nadal aktualne są wynikające z prowadzonych w ostatnich latach badań obserwacje dotyczące barier działalności organizacji pozarządowych. Najczęściej wskazywane problemy dotyczyły pozyskiwania środków finansowych na działalność (43,2%), niewystarczającej liczby chętnych do pracy społecznej (28,6%) oraz trudności wynikających z przepisów i procedur prawnych (24,5%).

Sytuacja organizacji pozarządowych to istotny element generalnego problemu, jakim jest niski poziom kapitału społecznego. Dlatego też Program NOWEFIO (obok Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030) wskazany jest w procedowanym projekcie „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030” (dalej: SRKS), jako narzędzie realizacji kierunku interwencji „Wspieranie rozwoju organizacji obywatelskich działających w obszarze pożytku publicznego”.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekty realizowane w ramach Programu NOWEFIO muszą zakładać zaangażowanie społeczności lokalnej w działania projektowe. Taka formuła Programu NOWEFIO ma za zadanie doprowadzić do sytuacji, w której organizacje pozarządowe nie będą koncentrowały swoich wysiłków na pozyskiwaniu środków publicznych (przez realizację zadań publicznych), co prowadzi do stopniowego spadku ich zainteresowania angażowaniem obywateli w swoje działania, ale będą działały na rzecz aktywizacji i formowania postaw obywatelskich.

Wsparcie w ramach Programu NOWEFIO zostanie udzielone w strukturze czterech priorytetów. Priorytet 1., oparty na mechanizmie regrantingu, służy wspieraniu mikro-inicjatyw i odnosi się do pierwszego celu szczegółowego, jakim jest

poprawa samoorganizacji społecznej. W ramach Priorytetu 2. Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego wsparcie otrzymają już istniejące organizacje pozarządowe. Realizacja zadań w tym Priorytecie ma być zachętą dla organizacji do własnego rozwoju, rozbudowywania bazy członkowskiej, wolontariatu, materialnych i niematerialnych zasobów służących realizacji ich misji i celów statutowych pożytku publicznego. Uczestnictwo organizacji pozarządowych w zadaniach dofinansowanych w ramach Priorytetu 3. Organizacje obywatelskie w życiu publicznym dotyczy partycypacji publicznej i zwiększenia obecności obywateli i organizacji obywatelskich w kształtowaniu polityk publicznych na każdym etapie procesu ich planowania, realizacji i ewaluacji. W ramach tego Priorytetu wsparcie uzyskają także niezwykle ważne w demokracji instytucje dialogu obywatelskiego i instytucje pomocnicze jednostek samorządu terytorialnego. Wsparcie udzielone w tym Priorytecie odnosi się do celu szczegółowego: Wzrost znaczenia sektora obywatelskiego w życiu publicznym. Wreszcie w Priorytecie 4. Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich organizacje uzyskają wsparcie dot. powiększania swoich zasobów, wypracowywania i realizowania strategii rozwoju, w tym strategii fundraisingowych. Organizacje będą także wspierane w zadaniu tworzenia i rozwijania współpracy, także sformalizowanej w postaci związków organizacji, partnerstw, federacji, itp. W tym zakresie działania Programu NOWEFIO są komplementarne z Programem Rozwoju Organizacji Obywatelskich. Wsparcie udzielone w tym priorytecie odnosi się do celu szczegółowego 4. Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich. Ponadto każda organizacja realizująca zadanie w ramach Programu NOWEFIO będzie mogła uzyskać dofinansowanie swego rozwoju instytucjonalnego, co jest zgodne z ww. celem szczegółowym Programu.

Efektom realizacji Programu winno być wzmocnienie instytucjonalne organizacji społeczeństwa obywatelskiego, pobudzenie inicjatyw lokalnych i aktywności obywateli w organizacjach pozarządowych, tak by wzrosła rola obywateli i organizacji w życiu publicznym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organizacje pozarządowe	88,1 tys.	GUS	Wsparcie działalności w celu zwiększenia udziału organizacji w życiu publicznym.
Pracownicy organizacji pozarządowych zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	173,5 tys.	GUS	Wsparcie wzrostu zatrudnienia w organizacjach.
Pracownicy organizacji pozarządowych zatrudnieni na podstawie umów cywilnoprawnych	441,1 tys. w ciągu roku	GUS	Wsparcie wzrostu zatrudnienia w organizacjach.
Członkowie organizacji pozarządowych	8,9 mln członków organizacji pozarządowych	GUS	Wsparcie wzrostu zaangażowania obywateli w działalność organizacji pozarządowych.
Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	1	-	NIW-CRSO będzie Instytucją Zarządzającą Programem NOWEFIO

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt Programu NOWEFIO, jako programu rozwoju, zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, z późn. zm.) został przedłożony ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu wydania opinii dotyczącej zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju. Zgodnie z art. 19a tej ustawy projekt Programu NOWEFIO podlega konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

Zaplanowano przeprowadzenie konsultacji publicznych równoległe z procesem opiniowania i uzgodnień. Informacja o konsultacjach została ogłoszona w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na stronie internetowej Komitetu ds. Pożytku Publicznego. Projekt Programu został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Projekt Programu NOWEFIO został skierowany do Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Dialogu Społecznego i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w celu jego opiniowania. Wyniki konsultacji zostaną omówione w raporcie z konsultacji i dołączone do niniejszej Oceny Skutków Regulacji po ich zakończeniu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	800
budżet państwa	0	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	800
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-800
budżet państwa	0	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-800
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	<p>Realizacja Programu NOWEFIO finansowana będzie z krajowych środków publicznych pochodzących z dotacji celowej z budżetu państwa i wyniesie 80 mln zł rocznie.</p> <p>Do trybu finansowania projektów ze środków Programu NOWEFIO odpowiednie zastosowanie będą miały przepisy regulujące wybór oferty z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) oraz ustawy z dnia z dnia 15 września 2017 r o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. poz. 1909z 2018 r. poz. 1813, z późn. zm.). Propozycja ta ma za zadanie utrzymanie zasady równego traktowania podmiotów, transparentności i konkurencyjności również w odniesieniu do finansowania projektów ze środków Programu NOWEFIO, a także wiąże się z dążeniem do upowszechniania uniwersalnych zasad i form współpracy między administracją publiczną a sektorem pozarządowym.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Do szacowania skutków społecznych realizacji celu głównego „Zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne” Programu NOWEFIO przyjęto następujące parametry określające kondycję sektora pozarządowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczbę członkostw osób fizycznych w aktywnych organizacjach pozarządowych, • liczbę osób zatrudnionych w organizacjach pozarządowych na podstawie stosunku pracy, • liczbę osób pracujących społecznie w organizacjach pozarządowych, • wysokość średniego rocznego budżetu organizacji pozarządowej. <p>Należy jednak zauważyć, że Program NOWEFIO mimo ograniczonych możliwości programowych i finansowych, może oddziaływać na dynamikę parametrów makrospołecznych kondycji sektora także dlatego, że – zwłaszcza w dłuższej perspektywie czasowej – wpływ na sytuację organizacji ma wiele czynników obarczonych istotnym poziomem niepewności.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4-5	6-10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie ilości inicjatyw i projektów podejmowanych przez organizacje obywatelskie w ramach Programu NOWEFIO, a także rozwój instytucjonalny tych organizacji może spowodować wzrost zatrudnienia w organizacjach uczestniczących w Programie.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Nie dotyczy.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.
--	--------------

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz:	

9. Wpływ na rynek pracy

Wdrożenie Programu NOWEFIO może pozytywnie oddziaływać na rynek pracy. Uczestnictwo w Programie NOWEFIO może mieć pozytywny wpływ na wiedzę i umiejętności pracowników przydatne w procesie poszukiwania miejsca pracy oraz może przyczynić się do rozwoju zawodowego, a w wymiarze ogólnokrajowym może mieć pozytywny wpływ na wzmocnienie kapitału ludzkiego.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: - społeczeństwo obywatelskie, - system edukacji, - sytuacja rodzin, - osób starszych,	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	<p>W związku z innowacyjnym charakterem wspieranych przedsięwzięć oszacowane w Programie NOWEFIO wartości docelowe mogą różnić się od realnie osiągniętych, dlatego też powinny być zweryfikowane w połowie realizacji Programu NOWEFIO. Ponadto w celu zbadania oddziaływania planowany jest stały monitoring realizacji założeń Programu NOWEFIO.</p> <p>Zakłada się, że interwencja przewidziana w Programie NOWEFIO doprowadzi do :</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenia liczby członkostw w organizacjach (na koniec okresu realizacji Programu NOWEFIO nastąpi niewielkie zwiększenie bazy członkowskiej), zauważalnego wzrostu zatrudnienia w organizacjach (7%) w kolejnym dwuletnim okresie, a następnie stabilnego wzrostu o 2% w kolejnych okresach (po chwilowym spadku zatrudnienia w latach 2020-2022 - 5%),
------------------	--

- wzrostu nominalnego o 20% wysokości średniego rocznego budżetu organizacji pozarządowej,
- wzrostu liczby osób pracujących społecznie w sektorze (na koniec okresu realizacji Programu NOWEFIO może ona nieznacznie przekroczyć maksymalną wartość z 2014 r.).

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że uchwała Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030” wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Pozwoli to na sprawne uruchomienie Programu NOWEFIO w 2021 r. Wejście w życie projektowanej uchwały z dniem następującym po dniu ogłoszenia spełnia przesłanki określone w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1461), ponieważ przemawia za tym ważny interes państwa i nie jest to sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawnego, o której mowa w art. 2 Konstytucji RP, a projekt uchwały, który jest aktem o charakterze wewnętrznym, nie przewiduje nałożenia obowiązków na obywateli.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Program NOWEFIO będzie podlegał systematycznemu monitoringowi oraz okresowej ewaluacji. Monitoring będzie prowadzony z myślą o ocenie procesu wdrażania Programu NOWEFIO. Po zakończeniu wdrażania Programu NOWEFIO zostanie przeprowadzana ewaluacja *ex-post* obejmująca w szczególności ocenę stopnia osiągnięcia celów oraz ewentualnie określenia przyczyn ich nieosiągnięcia. Przeprowadzenie ewaluacji może zostać zlecone zewnętrznym podmiotom wybranym w drodze otwartego konkursu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.